

Estonia

Państwo w północno-wschodniej części kontynentu europejskiego, na wschodnich wybrzeżach Morza Bałtyckiego, nad Zatoką Botnicką i Ryską. W skład Estonii wchodzi znaczna liczba wysp na Morzu Bałtyckim. Obszar 45 100 km². Estonia graniczy na wschodzie z Rosją, na południu z Łotwą, na północy, poprzez Zatokę Botnicką, z Finlandią. Językiem urzędowym jest estoński, powszechnie znany jest również rosyjski, a w kontaktach biznesowych dominuje angielski.

Poza kontynentalną częścią w skład kraju wchodzi 1520 wysp, w większości niezamieszkałych. Ich łączna powierzchnia wynosi 4133 km², co stanowi ok. 10% terytorium kraju.

Klimat umiarkowany, o wpływach kontynentalnych łagodzonych sąsiedztwem Morza Bałtyckiego. Średnie temperatury lipca: od 16 do 18° C, stycznia od -7 do - 3° C.

Warunki prowadzenia działalności gospodarczej

Kraj ten nie stosuje (w przeciwieństwie do Litwy i Łotwy, gdzie istnieją specjalne strefy ekonomiczne z ulgami podatkowymi dla inwestorów zagranicznych) żadnych preferencji. Cudzoziemiec, który zamierza podjąć tu działalność gospodarczą na własny rachunek, musi mieć pozwolenie na pobyt i pracę. Z obowiązku tego nie są nawet zwolnieni członkowie zarządów i rad nadzorczych zagranicznych (polskich) spółek.

Sztywny rejestr

Jednym z podstawowych obowiązków przedsiębiorców działających w Estonii jest wpis do rejestru Handlowego. Jest on prowadzony według zasady tzw. sztywnego rejestru. Oznacza to, że wszystko, co zostało w nim zapisane, jest zgodne z prawdą i ważne do chwili, w której zostanie skasowane. Dostarczenie do rejestru danych nieprawdziwych lub nieprzekazanie ich w ogóle podlega karze pieniężnej, a w niektórych wypadkach może się skończyć nawet pozbawieniem wolności.

Rejestr jest publicznie dostępny. Każdy może zapoznać się z wpisanymi tam danymi przedsiębiorcy. Po uiszczeniu 25 koron estońskich opłaty skarbowej może też otrzymać poświadczoną kopię interesującego go dokumentu dołączonego do rejestru. Najistotniejsze zapisy rejestru publikowane są również w jednej z estońskich gazet.

Zakładanie przedstawicielstw

Firma zagraniczna, która chce założyć w Estonii swoje przedstawicielstwo, musi przede wszystkim wpisać je do tamtejszego Rejestru Handlowego. Niezbędne są do tego następujące dokumenty:

- wniosek,
- wyciąg z rejestru handlowego w kraju macierzystym,
- zezwolenie na powołanie przedstawicielstwa,
- postanowienie o powołaniu dyrektorów przedstawicielstwa,

- kopia aktu założycielskiego firmy matki,
- dane adresowe (zarówno przedstawicielstwa, jak i podmiotu zagranicznego, który ma ono reprezentować).

Przedstawicielstwo rozpoczyna działalność od momentu uzyskania wpisu do rejestru Handlowego. Nie ma ono własnej osobowości prawnej. Księgowość przedstawicielstwa powinna być jednak prowadzona niezależnie od firmy macierzystej, a bilans roczny (poświadczony notarialnie) zgłaszany do Rejestru Handlowego po zakończeniu każdego roku obrachunkowego.

Żeby zarejestrować w Estonii filię przedsiębiorstwa, dane, które dostarcza do rejestru w wypadku przedstawicielstwa, trzeba jeszcze uzupełnić o:

- nazwę filii,
- profil jej działalności,
- przepisy regulujące działalność firmy matki w jej kraju,
- dane o wysokości kapitału zakładowego,
 - nazwisko osoby, która będzie zarządzała filią.
-

Spółki i firmy osób fizycznych

Zgodnie z kodeksem handlowym Republiki Estonii działalność gospodarcza może być prowadzona przez osoby fizyczne i prawne. Może mieć ona formę spółki:

- cywilnej,
- partnerskiej z ograniczoną odpowiedzialnością (odpowiednik polskiej spółki komandytowej),
- z ograniczoną odpowiedzialnością,
- akcyjnej.

W grę może wchodzić również samozatrudnienie.

Samozatrudnienie

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą w formie tzw. samozatrudnienia musi się zarejestrować w Urzędzie Podatkowym. Czynność ta jest bezpłatna. Może również, choć na początku nie ma takiego obowiązku, wpisać się do Rejestru Handlowego. Musi to natomiast zrobić wtedy, gdy jej roczny obrót przekroczy 250 tys. koron. Opłata za taki wpis wynosi 500 koron.

Estońska **spółka cywilna** to przedsiębiorstwo powstałe na podstawie umowy cywilnoprawnej, którego udziałowcami jest co najmniej dwóch partnerów. Przepisy nie wymagają, aby miała jakikolwiek minimalny kapitał.

Podział zysku w spółce cywilnej jest zwykle proporcjonalny do wysokości kapitału wniesionego przez poszczególnych udziałowców. Jeżeli spółka przestaje działać lub jakiś udziałowiec się z niej wycofuje, to przez pięć lat ponosi jeszcze odpowiedzialność finansową za wszystkie jej zobowiązania.

Spółkę partnerską z ograniczoną odpowiedzialnością tworzy co najmniej dwóch wspólników, z których jeden musi być tzw. komplementariuszem, a drugi komandytariuszem. Komplementariusz

odpowiada wobec wierzycieli bez ograniczeń, komandytariusz zaś jedynie do wysokości wniesionego kapitału. Spółka partnerska musi być wpisana do rejestru Handlowego. Cudzoziemcy prowadzący działalność gospodarczą w Estonii najczęściej decydują się na założenie **spółki z ograniczoną odpowiedzialnością**. Jej minimalny kapitał założycielski wynosi 40 tys. koron, a nominalna wartość jednego udziału 100 koron. Udziały mogą być sprzedawane innej spółce z o.o., z tym że udziałowiec spółki ma prawo pierwokupu. Jeżeli kapitał założycielski spółki z o.o. jest wyższy niż 400 tys. koron (lub tak stanowi statut), to musi ona skorzystać z usług niezależnego audytora. Istnieje też obowiązek wpisania jej do Rejestru Handlowego.

Spółka akcyjna, wykorzystywana najczęściej przez instytucje finansowe i największe przedsiębiorstwa, zwykle produkcyjne, podlega takim samym zasadom rejestracyjnym, jak spółka z o.o. Jej minimalny kapitał założycielski wynosi 400 tys. koron, a nominalna wartość jednej akcji 10 koron.

Transfer zysków

Zagraniczni przedsiębiorcy mogą właściwie bez ograniczeń wywozić z Estonii osiągnięte tam zyski. Sprawdzana jest jedynie przy tej okazji tożsamość osób przelewających ponad 200 tys. koron lub realizujących transakcje gotówkowe powyżej 100 tys. koron.

Podatki od dochodu

Do odprowadzania podatku dochodowego w Estonii zobowiązane są osoby mieszkające tam na stałe lub przebywające na jej terenie minimum 183 dni w roku. Opodatkowaniu podlega również dochód wypracowany na terenie Estonii przez podmioty niebędące estońskimi rezydentami. Mogą one potem potrącić go w swoich państwach, jeśli wynika to z odpowiedniej umowy międzynarodowej. Polsko-estońska umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania z 9 maja 1995 r. (DzU z 1995 r. nr 77, poz. 388) przewiduje, że dochody uzyskane w Estonii nie są już obciążone PIT w Polsce. Uwzględnia się je jedynie dla ustalenia tzw. efektywnej stawki podatkowej do zarobków pochodzących z Polski. Estoński podatek dochodowy ma charakter liniowy i jest taki sam zarówno dla osób prawnych, jak i fizycznych. Jego stawka to 22 proc. Kwota wolna od podatku wynosi 24 tys. koron na rok. Osoby prawne mogą być z niego zwolnione, jeżeli wypracowany zysk przeznaczą na inwestycje. Są też liczne zwolnienia związane z prowadzeniem bieżącej działalności. Pracodawcy muszą również płacić podatek socjalny w wysokości 33 proc. wynagrodzenia brutto każdego pracownika. Z tego 20 proc. przeznaczone jest na ubezpieczenie emerytalne, 13 proc. zaś na ubezpieczenie zdrowotne. Na fundusz bezrobocia pracownik płaci składkę w wysokości 1 proc. swojej pensji brutto, a pracodawca 0,5 proc. od tej podstawy. Co ciekawe, polskie firmy, świadczące usługi w Estonii, zobowiązane są do opłacania za swoich pracowników składki na ZUS w Polsce oraz

ponoszenia kosztów ubezpieczenia społecznego (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) także w tym kraju.

Podatek VAT

Podstawowa stawka estońskiego VAT wynosi 18 proc. Obniżona - 5 proc. - dotyczy m.in.: niektórych leków, sprzętu medycznego, książek, środków ochrony roślin, organizacji występów teatralnych, koncertów i przedstawień, usług hotelowych. Istnieje też stawka zerowa, która ma zastosowanie do eksportu towarów i usług oraz do obrotu wewnątrzspółnotowego.

Akcyza i opłaty celne

Podatek akcyzowy płacony jest w Estonii od: paliwa, nafty, olejów ciężkich, węgla i koksu, napojów alkoholowych, w tym wina i piwa, tytoniu, papierosów, cygar i cygaretek, opakowań ze szkła, ceramiki, plastiku, metalu, papieru, kartonu. Jego stawki są zróżnicowane. W wielu wypadkach eksport tych towarów jest z akcyzy zwolniony. Od każdej odprawy celnej zarówno importowej, jak i eksportowej trzeba wnieść opłatę w wysokości 100 koron.

Nabywanie nieruchomości

W Estonii natomiast zagraniczne osoby prawne mogą nabywać bez ograniczeń budynki i lokale oraz ziemię wykorzystywaną do działalności produkcyjnej. Pozostałe nieruchomości można nabyć po uzyskaniu zgody wojewody, na terenie którego jest ona położona.

Ceny najmu nieruchomości: Tallin (miesięcznie, w koronach estońskich za mkw.)

biura: 50 - 300

magazyny: 10 - 80

W pozostałych miastach ceny są o połowę niższe niż w stolicy.

Ważne adresy

Ambasada RP w Tallinie:

Suur-Karja 1

10140 Tallinn

tel. (+372) 6278 206 fax (+372) 6445 221

poola.info@mail.ee

Wydział Ekonomiczny Ambasady RP w Tallinie:

Suur-Karja 1

10140 Tallinn ; P.O. box 240

tel. (+372) 627 82 12 fax (+372) 644 52 21

poola@poola.ee

<http://www.poola.ee/>

Ambasada Republiki Estonii, ul. Karwińska 1, 02-639 Warszawa, tel.
88-11-810 lub 88-11-811, fax: 88-11-812,
e-mail: saatkond@estemb.pl
www.estemb.pl

Materiały źródłowe:

- *"Rzeczpospolita" dodatek "Dobra firma"*
- *"Gazeta Prawna "*
- *Wydział Ekonomiczny Ambasady RP*